

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Februárius' 17-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

Itt következik a' Lord Murray kérdészetése a' Parlamentum' alsó házában. (A' K. C. betükön mindenütt ezt kell érteni, *Rintstár Cancellarius*; a' N. L. betükön ezt, *Nemes Lord*; a' F. betűn pedig: *Felelet*; úgy a' mint az első kérdésben és feleletben egészen kiirattatva találatnak): —

A' *Rintstár' Cancellarius*: A' Nemes Lord kértetik, hogy mondja-meg, mitoda hivatalt visel a' Régens Princznél? *Felelet*: Egygyik vagyok az ő Camerariusai között. — K. C: A' hintóban volt-e a' N. L. a' Princzel, mikor a' Parlamentumból vissza' tért ő Kir. Hertzegsége? — F: Úgy van. — K. C: A' N. L. legyen olyan jó, hogy beszéllje-el, a' mi ezen alkalmatossággal szeméi előtt történt. — F: Midőn az ő Kir. Hertzegsége' szekere a' Királyi kastély's a' Springarden közt lett volna, itt betörték a' bal oldalán lévő ablakát. — K. C: Miképpen esett betörtetése? — F: Úgy látszott, hogy két kis golyobis lyukasztotta által $\frac{1}{4}$ tzol távolságra egymástól. — K. C: Legyen olyan jó a' N. L., hogy mondja-meg, hogy gondolja-e, hogy az üveget golyobisok vagy valamely egyéb kemény test, törték-be? — F: Nékem legkisebb kétségem siuts azeránt, hogy golyobisok törték-be. — K. C: Akar-e olyan jó lenni a' N. L., hogy megmondja, hogy jó lenni a' N. L., hogy megmondja, hogy továbbá mi történt? — F: Az után, hogy az üveglak a' már leirt módon általlyu-

kosztatott volna, valami egy minutányi idő mulva, egy nagy darab kő tsapatott hozzá, melly által az egész ablak betörtetett; 's még más három vagy négy apróbb kövek is érték részszerént a' hintót részszerént annak ablakát. — K. C: Azt az ablakot törté-e-be a' nagy kő, mellyet a' golyobisok általlyugattak vala? — F: Igen is; éppen azt. — K. C: Volt-e a' N. L.-nak alkalmatossága arra, hogy az ablakot, az első betörtetetés és azon idő pont között, midőn az egészen betörtetett, megvizsgálhassa? — F: Én az első törtést ezen időközben jól megvizgáltam. — K. C: Vette-e észébe a' N. L., hogy voltak-e ezen időben a' hintó körül oly sokan, hogy valaki egy pisztolyt elsütthetett volna, a' nélkül, hogy meg ne esmeretthessék? — F: Minthogy ezen időpontban nem volt a' szekér körül éppen igen nagy tolongás, azt gondolom, hogy ha valaki egy puskaporral töltött pistolyt elsütött volna, meg lehetett volna látni. — K. C: Azt hozza-e ebből ki a' N. L. hogy valami egyéb szerazámmal p. o. szélpuskával eshetett a' lövés? — F: Minthogy semmi tsattanást nem hallottam, úgy itelek, hogy szélpuskábol, vagy legalább minden puskapor nélkül esett a' lövés.

Most már a' tagokhoz fordúlt a' Parlamentum' Orátora, 's azt kérdette tőlök, hogy nintsen-e némelyeknek kedvek arra, hogy ők is kérdéseket tétessenek a' Nemes Lord' eleibe? — *Hobhouse Bálint*: Akar-e a' N. L. olyan jó lenni, hogy megmondja, hogy a' golyobisok megtalálták-e a' hintó-

tóban? — F: Nem hallottam, hogy golyobisokat találtak volna meg a' hintóban. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a' lyukaknak formájáról itélvén, a' golyobisoknak valamely magas helyről, talán valamely előfárol kellett jönniök, a' milyen fák a' kertnek ezen részében bőséggel találtak, 's a' mellyekre, a' nézés végett, sok emberek felhágta vala. — *Egy más tag*: Hallott-é, a' N. L. valami afféle zörgést, melyből azt hozhatta volna ki, hogy a' golyobisok a' hintón keresztül mentek volna? — F: Én semmi egyébfele zörgést nem hallottam, annál, mellyet az üvegnek eltérése okozott. — *Wynne William*: Akar-é olyan jó lenni a' N. L. hogy megmondja, hogy a' hintó' tulsó oldalán találtató üveg ajtó felouva volt-é, vagy le volt bortsáttatva? — F: Felvonattatva volt. — *Brougham*: Nem akarná-é a' N. L. megmondani, hogy vett-é ezen az általellenben lévő üvegtáblán két lyukat észébe? — F: A' hintónak ezen oldalán lévő üveg telyességel nem volt eltörve. — *Brougham*: Mítoda okból gondolja a' N. L. hogy az üvegen való lyukak golyobisok vagy valami egyéb efféle által, és pedig felülről lefelé tétettek volna? — F: Én azt, hogy a' golyobisok felülről lefelé jöttek, abból gondolom, hogy az üveg darabok nagy erővel repültek által a' tulsó ajtónak alja felé. — *Brougham*: Legyen olyan jó a' N. L. hogy mondja-meg, hogy találtattak-é golyobisok vagy valami egyéb ilyen testek a' hintó' fenekén? — F: Azt nem vettem eszembe, hogy valami effélék a' hintóban találtattak volna vagy sem. — *Egy más tag*: Tett osztán rendelést ó Királyi Hertzeg-ége azeránt, hogy tegyenek vizsgálódást a' hintóban? — F: A' mint én tudom, nem tett. — *Brougham*: Akar-é olyan jó lenni a' N. L. hogy megmondja, hogy a' Princzen és a' London kik ültek még a' hintóban? — F: Fő Lovászmaster Hertzeg Montrose a' hintóban azon ablak mellett ült, a' mellyet be-törték. — *Brougham*: Kérettetik a' N. L. hogy mondja-meg, hogy az üvegdarabokon kívül esett-é még valami egyéb nehéz is a' hintó' fenekére? — F: Én tsak azt láttam, hogy egy üveg darab nagy erővel a' másik ablaknak alsó része felé vettetett. — *Brougham*: Legyen olyan jó a' N. L. hogy mondja-meg, hogy a' kő vagy kövek, mellyek az ablakot betörték, a' szekérbe beestek-é? — F: Minthogy az üveg nagyon vastag volt, a' kövek vissza pattantak. — *Lord Cochrane*: Legyen olyan jó a' N. L. hogy mondja-meg, hogy az az üvegtábla, melly öszszerontatott, a' Printz mellett volt-é? — F: Ó Királyi Hertzegsége a' hintó' közepében ült. — *Lord Milton*: A' N. L. kérettetik, hogy mondja-meg, hogy az a' kő vagy azok a' kövek, mellyek a' golyobisok után a' hintóra hajtattak, az egész üvegtáblát öszszerontották-é, vagy pedig tsak hasadásokat ejtettek rajta? — F: A' kő öszszerontotta az ablakot, 's az üvegtáblát több darabokra törte. — *Wynne William*: A' N. L. legyen olyan jó, hogy mondja-meg, hogy szerfelett való vastagságú volt-é ez a' kő? — F: Nevezetes vastagságú volt. — *Heron Robert*: Tetzene-é a' N. L. urnak megmondani, hogy miféle személyek voltak a' szekér mellett legközelebb, katonák-é vagy egyebek? — F: Éppen a' hintó' ajtaja mellett volt egy szolga, ennek háta megett pedig egy Királyi testőrző: hanem éppen az ajtó előtt semmi katonák nem voltak. — *Egy más tag*: Gondolja-é N. L., hogy a' golyobisok a' hintónak valamely más részét is általlyukasztották legyen? — F: Nem tudom, de gondolom. — Ezzel elvégződött a' kérdezősködés, 's Lord Murray kérettetett, hogy mennyenki. — Ezeket a' kérdéseket sem a' Kintstár Cancellarius, sem a' megnevezett tagok, nem egyenesen Lord Murrayhoz intézték: hanem felszóval elmondván, azokat azután még egyszer elmondotta a' Parlamentum Orátora, vagy Szószóllója, 's ekkor felelt osztán Lord Murray. Az ó el-távozása után így szollott *Ponsonby*: —

„En azt az írást; melyet a felső ház ezen történetre nézve a Princzhez határozott, igen alkalmasnak találom. Hogy az ő Királyi Hertzegsége szekerének üvegablaka golyobis által törtetett volna össze, nem látszik a Lord Murray vallásteteleiből egészen kinyilatkozni. De akár mi által történt is: golyobis, kő, vagy egyéb akár mi által, ennek semmi befolyása nincsen a mi tanácskozásainkhoz. Bár melly fontos dolog volna is a bünösre nézve a bünnek nemét kitanulhatni, ennek még se lehetne semmi fontossága a fennforgó kérdésre nézve. A Princzhez szolló, fájdalom irának meghatározatása minden tekintetben illendő.“ — Meg is határozatott egyenlő akarattal.

Az alatt, míg a Parkban (a Kir. kastély kertjében) a lármázások folytak, a Hunt társaságának Követei (mint közelebről röviden említettük), egész processióval folytatták útjokat az utcákon végig a Parlamentum felé. A kérő leveleket tekintsekbe köve vállakon vitték mint a puskát, s katonai sorokban állva marschiroztak. A Hunt kívánsága pedig a lett volna, hogy a tekintseket ne így összeköve, hanem kibontva, kibonyolgatva s kiterítve, négy szegleteiknél fogva vigyék, hogy a nép láthassa az azokon találtatások aláírásokat: melyből azonközben csakugyan semmi se lehetett. Egygyik ezen Követek között, össze kötött nyilvesző-tsonót vitt az egygyességnek és erőnek jelentsére. A Parlamentum háza előtt lévő piatzon beszédet tartott Hunt a néphez, melynek vége felé Lord Cochrane, a Parlamentum egygyik nevezetes nép-orátora is megérkezett ezen piatzra, s efléket mondott a népnek, hogy ő most éppen a Parlamentumba megyen azért, hogy ott a nép jussai mellett strázsát álljon. Megígérte, hogy onnét ugyan ezen piatzra nem soká' vissza fog jöni, s a népet mindenekről tudósítani fogja, a mik

a Parlamentumban eléfordulnak. Azután beült egy karos székbe, melyet a nép között néhány matrózok karjokra vévén, úgy indultak vele tovább a Parlamentum felé: hanem annak tornáztánál meg kellett állani a processiónak, minthogy beljebb ilyen garbontzáskodással menni nem engedték a politziai katonák. Itt tehát Cochrane a széktronusról leszállván, a tornáztan végig méltóztatott csak gyalog folytatni útját a szala felé, a homiét nem soká' a piatzra ismét kijöven, elébeszelle az ott összegyülekezze lévő sokaságnak, hogy a Régens Princz beszédje éppen olyan volt volna, a milyennek lenni ő azt várta; és hogy a nép a maga reméségében egészen megsalattatna. Azonban tsendességre intette a sokaságot. — Hunt kinyilatkoztatta, hogy ő a következő hétfőn, él hal, gyülest fog a Spa-Fielden tartani.

Azt jegyzik meg, hogy mint most L. Cochrane, úgy L. Gordon is hasonlóképpen ment volt be 1780-ban a nép között a Parlamentumba s jött onnét ismét ki a sokaság közzé, s így terjesztette volt ő is az akkori lármázások alkalmaságával a nép eleibe azt, a mi a Parlamentumban folyt. — Azon a piatzon, melyen Hunt és Cochrane most a nép közt figuráltak, valami 12,000 ember volt össze gyülekezze.

A Politziai tiszték minden iparkodással rajta vagyunk, hogy azokat a bünösöket kinyomozhassák, kik a Parlamentum kinyittatásakor annyira elvetemedettek, hogy a Princz elete ellen a tudva lévő rúttententumot elkövethecsék. Januarius 30-dikán reggel egy proklamáció által kihirdettett, hogy a ki ezen bünöst vagy bünösöket bejelenti, ez er font Sterlingekkel fog megjutalmaztatni.

A Lord-Májor Jan. 30-dikán összegyűjtötte a Senátorokat, s ő is tanácsot tartatott a Princzen történt attentatuma nézve. Egyenlő akarattal meghatároz-

ta a tanács, hogy irást készítsenek ő Királyi Hertzegségéhez, melyben fejezzék ki a város nevében, hogy melly nagyon bosszankodik a polgárság néhány gonoszoknak ily nagy elvetemedésért. Meghatározott végezetre, hogy a Politziái Biztosok tegyenek kérdést a Princznel, hogy melyik nap és órán akarja elfogatni ezen bűködő irást.

A Hunt, Cobbet 's ezimborássaik példája szerint, Londonban a Sz. Pál temploma szomszédságában száz Szabólegények is klubot formáltak egy serkortsmán, 's ezek is a nemzet ügyeshajos dolgait, a Parlamentum reformáltatását, a közönséges jövedelemnek megkiméllését 's egyéb efféléket vettek fontolgatás alá. Minekutánna néhány üléseket tartottak volna, a körtmáros jelentést tett a Lord-Majornál, de csak ennyi választ kapott tőle, hogy noha ő igen nagyon fájlalja az efféléj szabók Státusanátoskodását, de egyéb eránt úgy ítélt, hogy nem lehet bántani őket addig, míg tsendesesen viselik magokat.

A Kurir írja, következőképpen hírtelt érdemlő tudósítás, hogy az Országlószék 25 szállító hajókat fogadott, hogy Frantzia országból hozzanak seregeket vissza Angliába. Így a Lord Wellington alatt lévő sereg jóval kisebb számra szállittatik. Nem fog ugyan a Batalionok közül egészen eloszlatozni egy is, hanem csak megkisebbitetik mindenik. Hasonló történik az Angliában otthon lévő Batalionokkal is.

Az a próklamátzió, melyről feljebb emlíkezünk, szórószóra ekképpen van: —

„György, Regens Princz.

„Minekutánna a folyó Januarius hónapnak 28-dik napján külömbkülömb személyek lázszasztásra való célzással öszségeülekezvén 's Westminster városának külömbkülömb piataira állittatván, a közönséges tsendességnek goromba megháborítása, a mi Királyi Személyünknek valóóságos veszedelmeztetése, 's a mi Parlamentumba való menetelünknek 's onnet va-

ló visszajövetelünknek felbeszakasztása (fel tartóztatása) által, minket igen vakmerő és megbűntetést érdemlő módon megbűntottak volna: mi Király ő Felsége nevében 's részéről, 's Titkostanátsosunknak jóvallására, a Parlamentom két házaitól hozzánk érkezett meghivattatással megegyezőleg, parantsoljuk, hogy minden etöljárók 's ő Felségének minden hűséges alattvalói azon legyenek, 's arra leg rendkívül valóbb iparkodást fordítsanak, hogy ezen gonosz bűnnek okozói, ingerlői, és munkás társai, megtanáltassanak fogságra tettessenek, 's a törvényekkel megegyező módon megbűntetessenek: mi ezennel megígérvén, hogy az, vagy azok (kivéven azokat, a kik valami olyant tettek, a mivel a mi K. személyünk egyenesen veszedelmeztetődött), a kik valami olyan jelentést tesznek, hogy annak következése szerint az említett gonoszszágnak okozói, gerjesztői, vagy munkástársai közül valamelyik megfogattathatik 's a törvénytevő széknek által adattathatik, mint jutalmat, Ez erfont Sterlinget kap, vagy kapnak, minden ilyen bűnös személynek a maga bűnéről való meggyőztetése után. A Királyi Kintstár Lordbiztosai ezennel meghivattatnak 's reájok bizattatik, hogy ezen ezer font Sterlingeket azonnal kilizessék, mint a' rendelés tartja; 's megígérjük továbbá, hogy minden más, vagy mások, (kivéven azokat, a kik valami olyant tettek, mely által a mi Királyi személyünk egyenesen veszedelmeztetődött), a kik valami olyan nyilatkoztatást tesznek, a melynek következése szerint a' feljebb mondott bűnnek okozói, ingerlői, vagy munkás részesei közül valamelyik megfogattathatik 's az igazságtévő széknek által adattathatik, egy ily bűnösnek a maga bűnéről való meggyőztetése után, ő Felségétől kegyelmességgel való bocsánatot kapnak. Költ a Carlton-House kastélyban, Jan. 29-dikén 1817-ben, az ő Királyi Felsége országulásának 57-ik esztendejében —

„Isten tartsa-meg a' Királyt.

A' Londonban Jan. 29, 30 és 31-dik napjain kijött újságlevelek hosszasan előbeszélik a' Régens Princz ellen 28-dikban elkövetett goromba méltatlanságokat. Summásan itt következnek mind ezek: —

„Midőn a' Régens Princz a' múlt kedden (Jan. 28-dikán) a' Parlamentumba ment, mostaz ő megérkezését nem adták hírül, mint szokták ágyulóvések által; a' melly szokás most a' Cumberland Kir. Hertzegné terhes betegsége miatt mellőztetett el, a' ki egy leány gyermeket szülvén halva, maga terhes betegségben fekszik. Kationa muzsika 's a' Királyi testőrök' trombitái sem harsogtak. Egyéb eránt minden készülétek csak olyanok voltak, mint más ilyen alkalmatossággal lenni szoktak; nem voltak semmi különös politizai előre való vigyázásbéli intézetek elővetetteve. Azon út körül, mellyen a' Princz a' Sz. Jamesi kastély' kertjében végig ment, megszámlálhatatlan sokaságú nézők állottak. Oly nagy volt, mint erősítik, ez a' sokaság, hogy az 1795-dik esztendőől, tudniillik azon időtől fogva, midőn a' Király ellen, éppen olyan attentatumot követtek-el, mint most a' Princz ellen, többször ily nagy nem volt. A' Princzen a' Regimentje' formaruhája volt; rendezimerei között a' Striflikötő rendezimer függött a' mejjén; mint szolgálatheli Kamarás tiszték Hertzeg Montrose és Lord Murray James voltak velle. Hintója' eleibe nyoltz almás szüre páripák voltak fogva. Három, hat-hat lovas Udvari hintók kísérték. A' testőrök, kik a' hintót kísérték, most legelőször tettek vala fel a' magok új sisakjokat, a' melly sokkal nagyobb, mint ennekelőtte volt. Mint a' kerten végig ment a' Princz külömbkülömbfele felkiáltások hallattak részszerént örömet 's helybehagyást részszerént kedvetlenséget 's bosszankodást jelentők: de egyéberánt még

ekkor semmi nagyobb rossz nem történt, és a' Princz akadályoztatás nélkül folytathatta útját. A' Parlamentumból való visszameletelekor ellenben még sokkal nagyobb számmal gyűlt össze a' nép, 's tolyongva a' hintó után nyomakodott. Némelyek úgy itélnék, hogy most több nép gyűlékezett volna össze, mint 1795-ben, a' mikor valami 50 ezer emberek mozgottak egymás hátán. Természet szerint lovasságnak kellett utat nyitni a' sokaság között, annyival is inkább, hogy az az út, mellyen a' Régens hintójának 's kíséroiének a' párkon végig kellett menni, nagyon szoros volt ily sok tolongó embernek. A' legilletlenebb motkolódások szünetlenül folytak, a' hintót kísérő testőröket szidalmazta 's kövel sárral hajgálta a' nép az utzákon. 'S a' párkba vissza érkezvén ekkor még jobban nevedett a' kiáltozás, motkolódás, és szitkozódás, 's a' Princz' hintójának bal felől lévő ablaka kövekkel ('s mint gondolatott apró golyobisokkal) ösztetötetett, a' nélkül, hogy lövés hallatott volna. A' Régens Princz, kinek formaruháján felyül egy felső kaput volt, Hertzeg Montrose és Lord Murray között ült, kinek a' Parlamentum alsó házában történt kikerdeztetését feljebb elő adtuk. —

„Az Udvarba való visszaérkezése 's a' hintóból való kiszállása után, eleibe terjesztette maga a' Princz Conant nevű politizai tisztnek, hogy mi történt legyen rajta. Hertzeg Montrose pedig elment sietve a' Belső Ministerhez Lord Sidmouthhoz, 's megmondotta neki, hogy tétessen a' bűnösöknek megfogathatása eránt siető rendeséseket. A' Princz mind ezek után magános Udvari hintóba ülven, kiment a' St. Jamesi kastélyból Carlton-Housebe, a' hova, máhelyest a' történetről hír hallottak, legottan kísérték hozzá Lord Sidmouth, a' Yorki Hertzeg, a' Gloucesteri Hertzegné, 's mások. —

„Éppen azon helyen, a' hol a' kerthől a' kastély' rostélyos kapuján által mennek, történt ezen alkalmatossággal, hogy két senedes nézők, egy lármázó ember által egy restörzöt megtámadtatni látván, azt megtsipnek, 's letartóztatni akarták, hanem találattak mások, kik a' bűnösnek kiszabadításán iparkodtak. Mig a' dulakodás folyt köztök, politziai tiszt érkezett oda néhány emberekkel, 's eza' tiszt a' festörző Dragonosokat is segítségül szollitván, tsak így esfetett meg, hogy a' bűnöst fogházba vihették. Elebb tsak a' testörzők szobájába vitték be, a' hol a' politziai tiszt haladéknélkül kikérdezte azon két bizonyságokat, a' kik a' bűnöst letartóztatták, a' kik ezt a' vallást tették, hogy ők hallották, hogy a' fogoly szörnyű heves 's gyalázatos szidalmazásokra fakadott, látták, hogy a' testörzőkre kövekkel 's követes sárral hajtált, 's egy testörzőhöz, vagy talám ennek lovához, egy paraplúval hozzá is ütött. A' testörzőt ekkor nem hívathatta elé a' politziai tiszt kikérdezés végett; minthogy éppen szolgálattételben volt; hanem annyit tsakugyan mondott, (vagy talám izent) ez is, hogy ő jól látta, midőn az az ember kit két más emberek letartóztattak, kövel reá hajtott. Az elfogattatott személy tsak azzal menti magát, hogy tagadja, hogy ő lett volna az, a' ki azokat tselekedte volna, a' mikkel vádoltatik, meg lehet, így szoll, hogy talám valakiért másért fogták el, azok, a' kik letartóztatták, azért, hogy a' kihirdetett jutalmat einyerhessék. A' politziai tiszt azt mondotta néki, hogy e' nem jó mentség, mivelhogy arra nézve a' mit ő tselekedett, még semmi jutalom nintsen kihirdetve. A' testörzők szobájából fogházba vitték, a' hol másod versbéli vizsgálás alá vonták. Ez az a' Scott James, kiről közelébb is emlékeztünk. Akart állítani két kezeket, hogy botsásák ki a' fogházból; de nem botsátáltak ki, ezen azokon, hogy oly bűnnel vádoltatik, melyet az Angliai törvények legnagyobbnak

esmernek, tudniillik Felségbántással; 's miuthogy egy embernek leirattatása, a' kikövel a' Princez' hintájára hajtott, az ő külső formájával nagyon megegyez, és ha reá talál sülni, hogy az az ember ő legyen, ki a' hintóra hajtott, így ő, mint Felségbántó, úgy fog tövénszék' eleibe állitattai, a' melly környülállások között nintsen helye a' két kezességállitatasért való elbotsátatásnak. Azt írják ezen ember felől, hogy jó ruhás, az újan egy nagy arany gyűrű van, 's a' kezeiől éppen nem látszik, hogy kézi munkával keresné kenyerét. — A' Szabónak neve, kinek elfogattatását hasonlóképpen említettük, Staine. Ezt azért fogták el, hogy a' lovas testörző sereg' Generálisát Burtont méltatlansággal illette; böttal hozzá 's meg egy testörző katonához hajtott, 's e' közben lázasztó szavakra fakadott. — Kérdőre vónattatván azzal menti magát, hogy neki mind ezek mellett is semmi rossz szándéka nem volt.

Hogy a' katonaság Angliában ilyen környülállások között nem vág be a' nép közé, az oka ez, hogy ott ez tsak akkor történhet, mikor a' Polgári Tisztviselői Kar kívánnya, 's ekkor is fel kellelebb a' nép előtt egy törvényt olvasni, melynek Niotakta a' neve, 's illendő időt kell engedni arra, hogy a' sokaság elszéledhesen. A' kerthen, a' hol végig ment a' Régens Princez, a' Dragonosok lovaiknak oldalfelt való hajtása által tiszáltak útat, hogy a' hintó előfelé haladhasson, mellyel, nagysága és nehézsége miatt, különben is tsak léptetve szoktak menni. — A' közönség el kezdett állani attól a' gondolattól, hogy golyobis leit volna, a' mi a' hintó ablakát betörte; inkább tsak kőnek kezdi hinni.

Mi még nem tudjak, így szoll a' Ministerek' Kurirja; hogy valyon a' Parlamentannak házai fognak-e ezen alkalmatossággal valami oly törvényt határozni, melly megakadályoztathassa több ilyen góromba bűnöknek előfordulhatását. Azon

környülállások, mellyek ezt a' mórtani történetet megelőzték, nagyon megegyeznek azzal, a' mellyek 1795-ben Október 29-dikén hasonló attentatumot okozták volt; megeshetik, sőt természeti következés, hogy most is hasonló eszközöknek elővetetése fog szükségesnek találtatni az irulatokodásnak elnyomattathatására. Az akkori időben hathatos eszközöknek elővetetése jóvalotta Lord Grenville, a' Király ex Országglása' batarságban való fenn tartatásokra nézve, melly jóvállás a' tagoknak nagy többsége által meg is határozott volt. Megeshetik, hogy a' Parlamentum most ismét hasonló eszközöket fog határozni az olyan öszszegyülekezéseknek megátoltatásokra, s' elszellesztetésekre, a' mellyek néplázasztásra czélözhatnának. Közelébről meg fog a' Princznék egy követsége ezen végre jelelni a' Parlamentumban. — (Mikor azok a' lármák, mellyeket a' Kurir itt emleget, történtek, Pittnek a' Ministeriumbol való letetettetését sürgette volt a' nép).

Török Birodalom.

Gervino nevű, Genuai hajóskapitánynak, a' ki Orosz zászlóval evezett be Koustantzinápolyhoz, az emberei, szintezinte nagy lármát okoztak Karátson napján. A' hajó' tsajkájaival néhány emberek, a' kik kétségkívül borosok voltak, a' parthoz evezvén, ott egy Török tsolókhoz tsapódtak, mellynek kormányossa egy Jantsár, nem tudják mi módon, a' tengerbe bukkant. Őtet a' vízből a' barátjai ugyan nem soká kifogták: hanem tsakugyan veszekedés lett a' dolgból. Nem soká több Törökök szaladtak oda s' lármázni kezdettek a' Genuai tsajka' emberei ellen; s' a' szóval való czivakodás verekedésen végződött. Az oda fu-

zott Török strázsák a' Genuai tsajkát néhány emberekkel egygyütt letartóztatták. Ezt az öbélben vasnatskán álló hajón lévő emberek megtudták — mint a' villám egyszerre a' nagy tsajkára ültek — fel fegyverkezve a' part mellé eveztek, hogy a' másik tsajkát s' társaikat a' Törökök keziből kiszabadítsák, de nem érhettek el czeljokat — ekkor még jobban megmérgeződtek, a' parton álló Törökök közé lóttek, egygyet megölvén többeket megsebesítettek — s' mindezekből a' következett, hogy a' Törökök nem tsak a' Genuai, hanem a' Konstantzinápolyban lévő minden úgy nevezett Frankok (keresztények) ellen annyira megbosszantódtak, hogy közönséges feltámadással fenyegették őket, a' melly hogy elmaradott tsak annak lehet köszönni, hogy nem tsak a' fegyveres házbéli nagy strázsatsoport, hanem maga a' Kapudán Bascha (a' Fő Admialis) is sietve megjelent a' már fegyverező népnék letsendesítésére, s' nem tsak azokat a' hajósokat, kik a' lármának okai voltak, hanem még a' több ott körül álló vagy oda érkező Frankokat is, kikről a' veszekedésben való részesülést feltenni lehetett, haladékon kívül elfogatta, s' így vetett véget a' lármának.

Szent Ilona.

A' Londoni Kurir írja, hogy valami levelek, mellyek Dec. 15-dikén adútlak ezen szigetről, azt a' hírt terjesztettek el, hogy a' sziget Kormányozója Bonapartenak valami levelezését sajdította meg, mellyet ő a' Las-Cases segédeme által valami Angliai és Frantzia országi személyekkel folytatott, a' mellyért Las-Cases Bonapartétől elválasztott, s' maga ellen is szorosabb eszközök vétetődtek elé.

Febr. 14-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltótzédulában 364 — forintot,

— egy Császári aranyért. — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.

Febr. 15 dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltótzédulában 363 3/4 — forintot,

— egy Császári aranyért 16 fl. 52 kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A' Pesti közönséges levelekből. Febr. 12-ikén.

Pesten ma a' főplébánia templomában nagy Míse volt, melyre a' közönséges Hivatalok, 's a' számos nép buzgó áhítatossággal jelent-meg. Az Universitás templomában a' Tanuló Ifjúság, és a' Tanító Urak öszve gyülekeztek ájtatos imádság végett: De különös tiszteletet mutattak az idén is Felséges Urunk eránt az Ájtatos Iskolák Szerzetesei, kik Míse után egy nagy hallgató szobában több-érdemes Vendégek és az Ifjúság előtt háladó tisztelettel magasztalják Ő Felsége nagy érdemeit. Az Orator Tiszt, Villiger Professor Ur volt, a' Philos. és Theol. Doctora, kinek hathatós beszédje különösen az Ifjúságot a' hívségnek és szeretetnek érzéseire gerjesztette. —

Tegnap délelőtt 10 óraker temettetett el Váczon Meltóságos Kámánházy László Püspök Ur. Eltakarítására a' Ts. Káptalan minden illendő készüléteket megtett. Melt. Vurum József Fehérvári Püspök Ur négy Püspök Söveges Papokkal temette. A' háznál a' Ns. Káptalannak tagjai vettek fel a' testet, azután a' Plébánus Urak, végre a' Kispapok vitték. A' templomot megke-rülvén letéttetett a' templom közepén, 's a' halotti míse szokott egyházi szertartással elmondattott, melynek végével késérő áldásokkal, és szentelésekkel a' Kriptába el-takarítottatt. A' boldogult eránt való tiszteletet világosan jelentették a' sok Pesti, Neogradí, és Honti Uraságok, 's ezek között számos Protestans Papok is. — A' boldogult Fő Pap Zolnán Trentsin Vármegyében született 1753-dikban. Tanulását végezvén, a' Nyitrai Semináriumban Professor volt; azután Szkatsef, utóbb Nyitrai Plébánus és Kanonok. A' Kir. Tábla Prae-lutusa lett 1805. nem sokára 1807. Sep-temvirália Tábla Assessora, Noviai Püspök

és Nyitrai Fő Praepost. Végre 1808-dik-ban Vaezi Püspök. Ezen szép hivatalok-ban magának mitsoda érdemeket szerzett? mi jeles tulajdonságokkal tündöklött? azt az ő Biographusára bizzuk.

B e t s.

Ő Cs. K. Felsége méltóztatott a' Spanyol Királyi Udvarnál eddig volt Követet Kaunitz-Rittberg Alois Hertzeget Romába, 's helyébe eddig Majlandban volt Lombardiai Kormányozót Gróf Saurau Ferentzet, Madridba reudelni, mint Cs. K. Követeket.

H i r d e t é s.

A' Cs. K. Beváltó és Eltörő Deputatzió által ezennel jelentetik, hogy az ő kormányozása, felvigyázása, és kontrollizozása alatt, az arra kirendeltetett Cs. K. Biztosnak jelenlétében, a' Deputatzió Udvari Számtartóhivatalának közbejövételével, abbol a' papiros pénzből, melly az 1816-ban Október 29-dik napján költ Felséges Patensnek következése szerint kinyittatott, konventziós pénzben 5 per Centes költsönözésből begyült tiz millió forintok, két milliók pedig, mellyek a' Bankónak munkálódásából begyültek, 's az Austriai Nemzeti Bankó ideig való igazgatása által a' semmivévaló tétetődésre által adattak, mind együtt 12 milliók, hotnapután del-létti 11 óraker, a' Stubenthor nevű kapú előtt a' glaszin lévő elégető házban, mindeneknek láttára semmivé tétettetnek. Költ Bétsben Febr. 25-dik napján 1817 ben. —

Gróf Nemes Adám, Képviselési Elölaló és az Erdélyi Rendek' küldöttje. Nemes Gadolla János, a' Stiriái Rendek' küldöttje.

Báró Koller Ferentz, a' Kerinthiai Rendek' küldöttje.

Ez az égetés az itt leirt módon véghez ment tegnap.